

Sygn. akt III AUa 27/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SO del. do SA Katarzyna Antoniak
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 r. w Lublinie

sprawy H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji H. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 20 listopada 2015 r. sygn. akt IV U 218/15

oddala apelację.

Katarzyna Antoniak Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 27/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.01.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił H. B. prawa do emerytury w wieku obniżonym. W uzasadnieniu ZUS wskazał, iż ubezpieczony nie udowodnił na dzień 1.01.1999 r. 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...)Oddział (...) wP.od 8.06.1978 r. do 31.03.1989 r. z powodu nieprzedłożenia świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł H. B. domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. Ubezpieczony podniósł, iż organ rentowy niesłusznie nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddział(...)w P., gdzie był zatrudniony jako blacharz napraw pojazdów mechanicznych. Praca na wymienionym stanowisku polegała na wycinaniu elektrycznym zużytych elementów

pojazdów, w spawaniu i montażu nowych konstrukcji metalowych w pojazdach. H. B. wskazał, iż od 2.02.1982 r. posiadał książkę spawacza.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2015 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia.

H. B., ur. (...), w dniu 8.12.2014 r. złożył do organu rentowego wniosek o przyznanie emerytury w wieku obniżonym. Wskazał w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. ZUS ustalił, iż H. B. posiada na dzień 1.01.1999 r. staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, w tym 9 lat, 7 miesięcy i 23 dni pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy ustalił, iż w okresie od 8.06.1978 r. do 31.03.1989 r. H. B. pracował na stanowisku blacharza napraw pojazdów samochodowych w (...)Oddział(...)wP.. Głównym zadaniem ubezpieczonego było dokonywanie napraw powypadkowych autobusów i samochodów ciężarowych lub przeprowadzanie kapitalnych remontów pojazdów. H. B. wycinał palnikami zdadne do wykorzystania części z przeznaczonych do likwidacji aut. Następnie, części te były przez ubezpieczonego montowane, poprzez spawanie do naprawianych pojazdów. W trakcie zatrudnienia, w lutym 1982 r. ubezpieczony zdobył uprawnienia spawacza. Do tego czasu H. B. spawał sporadycznie. Głównie zajmował się wymianą blachy w autobusach. Po uzyskaniu wymienionych wyżej uprawnień, ubezpieczony przede wszystkim, przez ok. 60 % czasu pracy, spawał. Ponadto wycinał fragmenty blach z autobusów przeznaczonych do kasacji oraz wykonywał inne prace ślusarskie. Zdarzało się, iż H. B. danego dnia nie spawał. Były również dni, w czasie których spawał przez cały dzień.

Sąd uznał złożone w sprawie zeznania za wiarygodny dowód w sprawie, świadkowie S. B. i W. S. byli również zatrudnieni w (...)Oddział (...) w P. w zbliżonym okresie, co ubezpieczony. Pierwszy z nich pracował jak mechanik samochodowy, drugi zaś jako ślusarz-spawacz.

Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego jest nieuzasadnione, bowiem nie legitymuje się on 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Jako pracy w powyższych warunkach, nie można zakwalifikować zatrudnienia na stanowisku blacharza napraw pojazdów samochodowych.

Jak wskazał bowiem sam ubezpieczony do uzyskania uprawnień w 1982 r., spawał sporadycznie, później zaś, przez ok. 60% czasu pracy. W razie potrzeby H. B. wykonywał również inne czynności tj. prace ślusarskie. Również z zeznań świadków nie wynika, by ubezpieczony w wyżej wymienionym okresie zajmował się wyłącznie spawaniem. Zgodnie zaś z załącznikiem do cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r., jako pracę w warunkach szczególnych można co prawda uznać prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, wymienione w dziale XIV poz. 12, jednakże praca ta powinna być, jak stanowi § 2 ust. 1 omawianego rozporządzenia, pełniona stale i w pełnym wymiarze. Materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie wskazuje zaś na to, iż spawanie było jedną z czynności wykonywanych przez ubezpieczonego przy naprawach pojazdów. Nie było ono jednak wyłącznym obowiązkiem H. B.. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 3.09.2015 r. III AUa 378/15 wskazał na pogląd wyrażony w orzecznictwie, zgodnie z którym praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Sam ubezpieczony wskazał natomiast, iż spawanie zajmowało mu ok. 60 % czasu pracy oraz, że mogły być dni, w których w ogóle nie zajmował się spawaniem.

Stąd też nie został przez H. B. spełniony niezbędny warunek uzyskania emerytury w wieku obniżonym, który został wyrażony w § 4 ust. 1 pkt 3 powołanego wyżej rozporządzenia. Tym samym ubezpieczony nie spełnił warunku wymienionego w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Od tego wyroku apelację złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, a co za tym idzie nie rozpoznanie istoty sprawy z uwagi na nie wyjaśnienie dokładne jakie prace ubezpieczony wykonywał podczas zatrudnienia w (...) oddział (...) w P., w szczególności nie dokonanie ustaleń czy w toku zatrudnienia poza spawaniem wykonywał jeszcze inne prace w szczególnych warunkach lub czynności pozostające w związku z tymi pracami i czy łącznie tego rodzaju prace i czynności stanowiły o ich wykonywaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- naruszenie przepisów postępowania, tj. art.233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie wszechstronną ocenę materiału dowodowego, nie ustosunkowanie się do całości materiału dowodowego;
- sprzeczność istotnych ustaleń sadu z treścią materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie wykonywał w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności określanych jako prace w warunkach szczególnych;
- naruszenie przepisów § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poprzez uznanie ,że ubezpieczony w przedsiębiorstwie (...) oddział (...) w P.nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czynności określanych jako prace w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, lub czynności pozostających w związku z tymi pracami i bezzasadne odmówienie przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Wskazując na powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i decyzji organu rentowego i przyznania prawa do emerytury, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia Sądu I instancji sporządzonego zgodnie z wymaganiami art. 328 § 2 k.p.c., spotyka się z pełną akceptacją sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia.

W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i w oparciu o ustalony w wyniku tej oceny stan faktyczny prawidłowo zastosował obowiązujące przepisy dochodząc do wniosku, iż nie zostały spełnione warunki przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu należy podkreślić, iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00 – OSNC 2000, z. 10, poz. 189 oraz z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – OSNP 2000, nr 19, poz. 732).

W niniejszym przypadku wnioskodawca nie wykazał, aby ustalając stan faktyczny w wyniku przeprowadzonej oceny dowodów Sąd Okręgowy uchybił zasadom logicznego rozumowania. W rzeczywistości postawione w apelacji zarzuty sprowadzały się do kwestionowania prawidłowości wykładni oraz zastosowania prawa materialnego stanowiącego podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Z treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), przepisów w nim wymienionych oraz stosowanych wprost przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) wynikają przesłanki uzyskania prawa do emerytury.

W niniejszym przypadku, sporne było spełnienie warunku w postaci posiadania przez wnioskodawcę co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W myśl § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Wyłącznie wykonywanie rodzajów prac lub praca na stanowiskach wyszczególnionych w wykazie A będącym załącznikiem do rozporządzenia i to stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidzianym dla danego stanowiska, uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji słusznie uznał, że wnioskodawca będąc zatrudnionym na stanowisku blacharza samochodowego nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy w szczególnych warunkach wymienioną w dziale XIV poz. 12 wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Ustalenia w tym zakresie Sąd pierwszej instancji oparł na zeznaniach wnioskodawcy i świadków.

Jak ustalił Sąd, głównym zadaniem ubezpieczonego było dokonywanie napraw powypadkowych autobusów i pojazdów lub przeprowadzanie kapitalnych remontów pojazdów. H. B. wycinał palnikami zdatne do wykorzystania części z przeznaczonych do likwidacji aut. Następnie, części te były przez ubezpieczonego montowane do naprawianych pojazdów, wnioskodawca wykonywał też prace ślusarskie. Z ustaleń Sądu wynika, że specyfika zakładu pracy polegała na remontach samochodów, w tym remontach kapitalnych. Wykonywano wszelkie prace blacharskie, które nie są zaliczane do pracy w warunkach szczególnych. Blacharze samochodowi wykonywali prace naprawcze związane głównie z karoserią oraz montażem elementów po ich uprzednim przygotowaniu i oczyszczeniu. Z powyższego wynika, iż w procesie technologicznym prac blacharskich spawanie było jedynie jednym z etapów pracy. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego określenie „prace przy spawaniu” zawarte w pkt.12 działu XIV wykazu A powołanego rozporządzenia obejmuje prace wykonywane w przebiegu procesu spawania. Rzecz jednak w tym, iż powód pracował przy naprawach blacharskich pojazdów samochodowych, gdzie jedynie pewnym etapem technologii napraw był etap spawania. Etap spawania był poprzedzony innymi czynnościami jak demontażem elementów, ich oczyszczeniem, zakonserwowaniem, spasowaniem, uzyskaniem właściwego profilu blach poprzez ich gięcie i prostowanie a na końcu dopiero zespawaniem gdy technologia napraw tego wymagała lub skręceniem. Przesłuchiwani świadkowie spawanie określali 60 % czasu pracy, i to dopiero od momentu uzyskania przez wnioskodawcę uprawnień spawacza.

Odnosząc się więc do czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w zakwestionowanym w apelacji okresie, zdaniem Sądu Apelacyjnego nie budzi wątpliwości, że odwołujący nie świadczył kwalifikowanej pracy przy spawaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świetle ustalonego w sposób prawidłowy charakteru zatrudnienia wnioskodawcy, specyfiki zakładu pracy, bez wpływu na rozstrzygnięcie Sądu pozostaje podnoszona przez wnioskodawcę w apelacji kwestia możliwości pracy przez niego w kanałach remontowych.

Okoliczność taką sygnalizował wnioskodawca, nie twierdząc jednakże, że poza spawaniem, czynności naprawcze w kanałach wypełniały mu pozostały wymiar pracy, także z zeznań żadnego ze świadków okoliczność taka nie wynika, każdy z nich bowiem podawał, że ubezpieczony w ramach obowiązków blacharza, mechanika samochodowego i ślusarza wykonywał różne prace, w zależności od potrzeby zakładu pracy.

Praca mechanika nie jest pracą w szczególnych warunkach nawet jeżeli w trakcie pracy wykonuje on także czynności w kanałach, czy przy spawaniu. Co do zasady, pracą w szczególnych warunkach nie jest też praca blacharza, czy też ślusarza. Jako pracę w szczególnych warunkach można by kwalifikować pracę mechanika pracującego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych, czego ubezpieczony nie spełnił, jako pracę w warunkach szczególnych można by kwalifikować także pracę przy spawaniu o ile spełnione były by warunki stałości i pełnowymiarowości takiej pracy. A tych także, jak wykazało postępowanie dowodowe, nie spełniono. Przy czym, niczego w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie mogło zmienić odwoływanie się, do kwestii dopuszczalności kwalifikowania jako zatrudnienia w szczególnych warunkach wykonywania pracy tak zorganizowanej, że w ciągu dnia pracy pracownik wykonuje różne czynności wypełniające czas pracy ale każda z nich należy do rodzaju prac zaliczanych do tych wykonywanych w warunkach szczególnych. Nie negując generalnej zasady przyjmowanej w judykaturze, że nie jest wykluczone kwalifikowanie jako okresu pracy w szczególnych warunkach takiego okresu pracy, kiedy pracownik wykonuje łącznie różne rodzaje prac w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r.) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie można powyższego odnieść do stanu faktycznego w niniejszej sprawie. Praca mechanika samochodowego, nie spełnia bowiem wskazanego powyżej warunku, a jak sam wskazuje skarżący w apelacji – wykonywał także naprawy w kanałach remontowych, co oznacza, że część z tych napraw wykonywana była poza kanałem remontowym. Sąd Najwyższy w wyroku z 4 czerwca 2008 r. w sprawie II UK 306/07 / *legalis* wskazał, że nie ma możliwości zaliczenia jako okresu uprawniającego do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, okresu w którym ubezpieczony łączy z czynnościami z wykazu inne równocześnie wykonywane w ramach dobowej normy czasu pracy, czynności które nie oddziałują szkodliwie na organizm pracownika. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 413/12, *LEX* nr 1350310).

W tym stanie rzeczy, zarzuty podniesione w apelacji okazały się nietrafne. Skoro więc ubezpieczony nie posiada piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych, pomimo spełnienia pozostałych przesłanek nabycia prawa do świadczenia emerytalnego w trybie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 14440 ze zm.), Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że wnioskodawcy nie przysługuje prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.